

1 FEB 2011

DET KONGELIGE BARNE-, LIKESTILLINGS-
OG INKLUDERINGSDEPARTEMENT

Justis- og politidepartementet
Postboks 8005 Dep
0030 OSLO

Deres ref

Vår ref
201005523-/ILB

Dato

01.02.11

Høring - Utvidelse av virkeområdet for strafferettslige særreaksjoner for utilregnelige som begår vedvarende og samfunnskadelig kriminalitet –

Vi viser til høringsforslag om å utvide virkeområde for strafferettslige særreaksjoner for utilregnelige som begår vedvarende og samfunnskadelig kriminalitet i form av en ny særreaksjon - overføring til tidsbegrenset tvungent opphold i psykisk helsevern.

Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet har følgende merknader:

Generelt

Det fremgår av høringsnotatet at det foreslås å gi en ny § 39 k i straffeloven, som vil gi hjemmel for helsepersonell som utreder domfelte under tidsbegrenset tvungent opphold, adgang til å innhente visse opplysninger om domfelte fra andre instanser uten hinder av taushetsplikten.

Vi har forståelse for at det kan være nødvendig å innhente slike opplysninger som er nevnt i forslaget til ny lovtekst. Det fremgår imidlertid ikke om den foreslåtte bestemmelsen bare er ment å omfatte situasjoner der domfelte er en ungdom med en pågående barnevernssak, eller om bestemmelsen også skal omfatte voksne som tidligere har vært i barnevernet. Det er heller ikke sagt noe om hvorvidt bestemmelsen skal kunne gi adgang til å innhente opplysninger om domfeltes barn.

Dersom bestemmelsen bare er ment for de tilfeller der domfelte er en ungdom som har en pågående sak i barnevernet, kan barneverntjenesten også i dag gi opplysninger til andre forvaltningsorganer. Forutsetningen er at dette er nødvendig for å fremme barneverntjenestens oppgaver, eller for å forebygge vesentlig fare for liv eller alvorlig skade for noens helse.

Postadresse
Postboks 8036 Dep
0030 Oslo

Kontoradresse
Akersgt. 59

Telefon
22 24 90 90
Org no.
972 417 793

Plan- og
administrasjonsavdelingen
Telefaks
22 24 95 15

Saksbehandler
Inger-Lise Becher

Hvis bestemmelsen er ment å gi adgang til å innhente opplysninger fra barnevernet om personer som er voksne, reiser dette problemstillinger med hensyn til personvernet. Departementet har tidligere lagt til grunn at det bare er den som har vært part i saken som i ettertid kan få innsyn i egen barnevernssak, jf. forvaltningsloven 18 første ledd. Dersom ny § 39 k er ment å gi hjemmel til at helsepersonell kan innhente opplysninger om avsluttede barnevernssaker, ville dette bryte med dette utgangspunktet.

Det fremgår heller ikke av høringsnotatet om helsepersonell bare skal ha anledning til å kreve opplysninger om domfeltes egen barnevernssak, eller om den også er ment å gi anledning til å kreve opplysninger dersom domfelte har barn som har mottatt tiltak fra barnevernet. Dersom domfelte har barn som har en sak i barnevernet, vil ikke de foreslåtte vilkårene for når det kan kreves innsyn nødvendigvis utgjøre en skranke mot at det kan kreves opplysninger fra barnevernet om barnet og eventuelt andre, som barnets mor.

Det fremgår av forslaget til ny § 39 tredje ledd i straffeloven at den faglig ansvarlige og andre relevante instanser som kommunehelsetjeneste, spesialisthelsetjeneste, NAV, sosialtjeneste, barnevern, skole, politi og kriminalomsorgen under oppholdet skal utarbeide en plan for oppfølging etter endte opphold. Flere av de instanser som er nevnt har lovpålagte krav til å utarbeide egne planer, som for eksempel individuell plan ved behov for langvarige og koordinerte tiltak eller tjenester. Vi savner en omtale i høringsnotatet av forholdet mellom den planen som skal utarbeides etter ny § 39 i straffeloven, og eventuelt annet planarbeid etter annet lovverk.

Kap. 3 Nærmere om vilkårene for å idømmes tidsbegrenset tvungent opphold i psykisk helsevern

Vi ser det som positivt at JD ønsker å være svært restriktiv med å åpne for mulighet for tidsubestemt innesperring av utilregnelige personer som begår vedvarende og samfunnsskadelig kriminalitet, idet dette ville være en uforholdsmessig sterk reaksjon så lenge det ikke dreier seg om alvorlig kriminalitet. JD anslår antallet personer som dømmes til denne særreaksjonen å være mellom 10 og 20 personer. JDs forslag vedrørende vilkår for idømming av den nye særreaksjonen virker rimelige.

Kap. 4 Nærmere om innholdet i tidsbegrenset tvungent opphold

Til kap. 4 om innholdet i "tidsbegrenset tvunget opphold" kan det reises spørsmål om kompetansen til institusjonen, hvor domfelte skal utredes, også bør omfatte kompetanse om psykisk utviklingshemming – Mælandgruppens utredning synes å vise at de fleste som er aktuelle for denne særreaksjonen vil være psykisk utviklingshemmede som også har psykiske lidelser, rusproblemer m.v.

Kap. 5 Forholdet til menneskerettighetene

Vi mener kap. 5 om forholdet til menneskerettighetene bør suppleres med en vurdering av FN-konvensjonen om rettighetene til mennesker med nedsatt funksjonsevne. Norge

har signert denne, og selv om vi ennå ikke har ratifisert, bør vi avstå fra å foreta oss noe som kan være i strid med den.

Med hilsen

Lars Audun Granly (e.f.)

Inger-Lise Becher